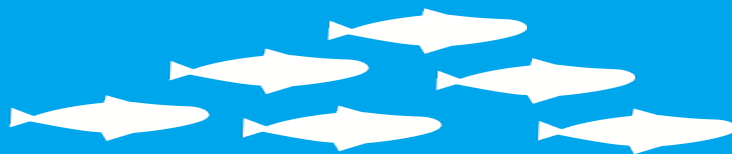

Veterinærinstituttet
Norwegian Veterinary Institute

Villfisk beredskap og nytt meldesystem

Åse Helen Garseth
Fagansvarlig villfiskhelse
Seksjon Havbruk villfisk velferd

Beredskap

- Forberedt til innsats
 - Kunnskap og ressurser
 - Roller og samspill
- Hvem ansvar for hva?

Foto: US Fish & Wildlife Service

Beredskap fiskehelse

Matforvaltningen

Nærings og fiskeridepartementet:
politisk

Mattilsynet:
operativt og utøvende ansvar

Veterinærinstituttet: kunnskap,
analyse, sykdomsoppklaring

Røktare
Fiskehelsetjenesten
Oppdrettsselskap
Laboratorier

OPPDRETT

Villfisk

- Fiskere, forskere, folk flest
- Plikt: varsle og vise aktsomhet

Ved mistanke om dyresykdom med samfunnsmessige konsekvenser..

Viktig! Meld fra om syk fisk

Mattilsynet og Veterinærinstituttet har ansvar for å oppklare smittsom sykdom hos villfisk. Vi ber deg derfor melde fra om funn av syk, skadet eller død fisk, uansett art.

Vi har opprettet et nasjonalt meldingssystem der du kan laste opp bilder og registrere opplysninger om funnet. Vi oppfordrer til at fisken oppbevares kjølig uten å fryses inntil videre håndtering er avklart med Veterinærinstituttet. Alle som benytter systemet får tilbakemelding. Meldingssystemet er et ledd i helseovervåkningen av villfisk.

Et eksempel på ny sykdom: «red skin disease» hos laks har ukjent årsak.

Slik kontakter du Veterinærinstituttet:

- Scan QR-koden eller skriv inn nettadressen:
<http://www.vetinst.no/syk-villfisk>
- Ved mistanke om smittsom fiskesykdom har alle plikt til å varsle Mattilsynet. Bruk av meldingssystemet ivaretar denne plikten.

Har du spørsmål til meldingssystemet eller problemer med å få kontakt, send SMS til Veterinærinstituttet på mobil 485 02 279.

Unngå smittespredning:

- Det er ikke lov å flytte fisk fra ett vassdrag til et annet.
- Desinfiser og tørk fiskeutstyr, vadere, håver og annet utstyr før flytting mellom vassdrag.
- Ikke vask og sløy fisk andre steder enn der du fanget den.
- Syk eller medtatt fisk skal ikke settes ut igjen i vassdraget.

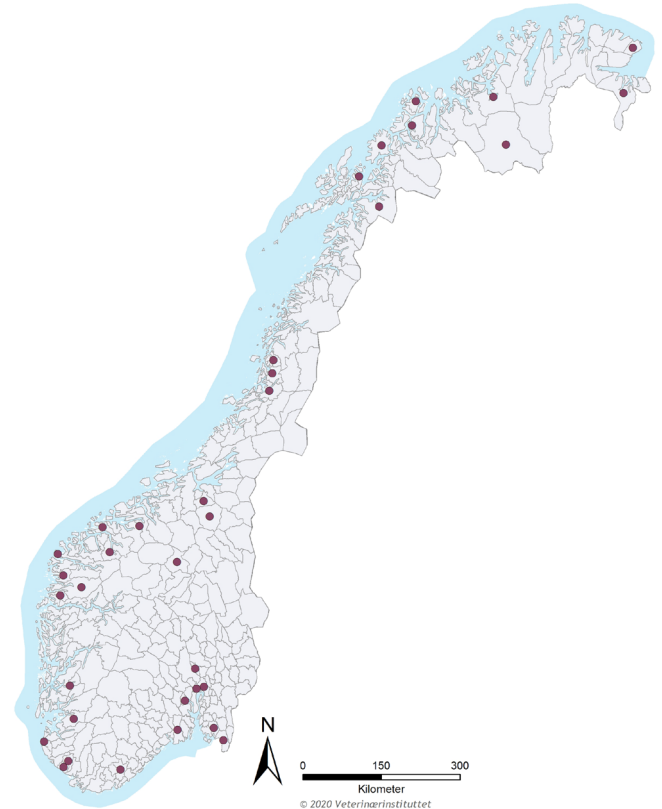
Saksgang

- Automatisk bekreftelse
- Patologenes vurdering:
 - Normalfunn
 - Overvåking
 - Oppfølging
- Svar: Mulig diagnose/årsak

Erfaringer fra 2020

- 66 saker
 - Red skin disease
- Ulike arter
 - Laksefisk dominerer
 - Marin fisk

Vibriose hos sei

- Fra Molde kommune
- *Listonella anguillarum*

Foto: Ole-Håkon Heier

Fiskebjørn hos torsk

- Karlsøy kommune
- Parasitt på hud
- Suger blod

Foto: Kevin Kristiansen

Nydannelse (svulst) hos torsk

- Ofotfjorden
- Ukjent type svulst

Foto: Anders Millerjord

Bendelmark

- Fisk mellomvert
 - Måke-mark/fiskeand-mark
- Fisk hovedvert
 - Ørret-mark

Foto: Innsendt til Veterinærinstituttet

Igler

- Dovre kommune
- Suger blod
- Overfører blodparasitter

Foto: Innsendt til Veterinærinstituttet

Skader

- Sel, oter, fugl (predator)
- Mekaniske skader

Red skin disease

- Enningdalselva, Halden
- 2019 og 2020
- Nygått laks

Foto: Bjarne Granli, AJFF

Omfattende undersøkelser

- Obduksjon, histopatologi
- Bakterier, virus, sopp
- Tiamin rogn
- Skjell, ungfisk
- Informasjon om miljø

Foto: Mari Press, Veterinærinstituttet

Hva finner vi?

- Dramatisk i elva - vage funn i diagnostikken
- Infeksjon ikke primærårsak
- Ingen av de kjente alvorlige smittsomme sykdommene hos fisk!

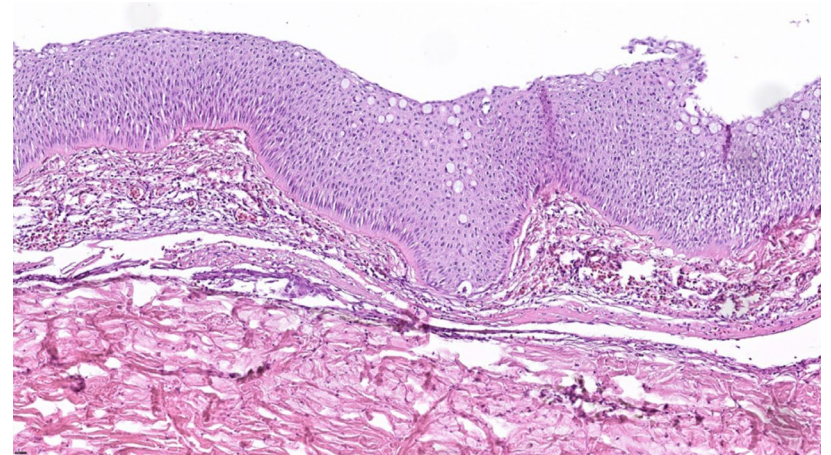

Foto: Ole B. Dale, Veterinærinstituttet

Meldingssystemet 2021

- Mobilapplikasjon (App)
- Informasjon og formidling

Foto: Tommy Tølche

*Faglig ambisiøs, fremtidsrettet og
samspillende - for Én helse!*

Veterinærinstituttet
— *Norwegian Veterinary Institute*

www.vetinst.no